

Дмитришин Б.В., кандидат економічних наук, доцент,
Твердохліб К.В., здобувач другого (магістерського) рівня групи ЕОБ-23М
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

РИНОК МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

У сучасних умовах нестабільної економічної та політичної ситуації в Україні, коли ринок стає не лише площиною обміну товарів, але й стратегічно важливим ланцюгом постачання продуктів харчування, аналіз стану ринку молока стає важливою задачею. За останні десятки років молочна галузь нашої країни стикнулася із низкою проблем, таких як скорочення поголів'я великої рогатої худоби, зменшення обсягів виробництва молока та втрата позицій на внутрішньому ринку (дисбаланс між попитом і пропозицією) та ін. [1].

Аналіз ринку молочної продукції України за період з 2022 по 2024 роки демонструє нові значні виклики та адаптації, спричинені війною та економічною нестабільністю. Зменшення обсягів виробництва та висока вартість сировини збільшили тиск на внутрішній ринок. Крім того, даний ринок залишається під впливом зростаючої конкуренції на внутрішньому ринку та активної зовнішньої торгівлі.

Ключові тенденції у 2023-2024 рр.:

1. Зменшення обсягів виробництва, особливо у сегментах сухого незбираного молока, твердих сирів та вершкового масла. Основні фактори – конкурентний тиск імпоротної продукції з ЄС, логістичні проблеми вчасної поставки сировини, зменшення реальної купівельної платоспроможності споживачів продукції.

2. Зниження маржинальності. Основні фактори відображають загальні економічні труднощі в країні, збільшення витрат на енергію, сировину та логістику. Спостерігається дефіцит молока-сировини та ріст закупівельних цін на нього.

3. Зміни в споживчій поведінці. Споживачі продукції стали більш уважними до брендів, які підтримують українську армію або мають виражену політичну позицію. Крім того, зросли вимоги до екологічності товарів, сертифікації, упаковки, процесу виробництва тощо [2].

4. Зниження ціни на молочні жири. Основна причина – зростання використання жирів рослинного походження в якості більш дешевої альтернативи молочним жирам, причому не лише в Україні, а і в ЄС [3].

5. Обмежений експорт молочної продукції (менше 1% в українському аграрному експорті). Разом з тим, компанії, які змогли організувати стабільні постачання (особливо в сегментах сухого молока та сироватки) на міжнародні ринки, зберегли конкурентні переваги [4].

Таким чином, ринок молочної продукції в Україні демонструє складну динаміку, що залежить від багатьох факторів, включаючи політичну стабільність, економічні умови та зміни в споживчих звичках.

Література:

1. Донець, Л.Я., Родіна, О.В., Курбацька, Л.М. Тенденції розвитку ринку молока в Україні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. №11. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/10179> (дата звернення: 27.10.2024).

2. Молочна індустрія 2023: тренди та перспективи галузі. URL: <https://ya.techmedia.com.ua/news/molochna-industriya-2023-trendy-ta-perspektyvy-haluzi> (дата звернення: 28.10.2024).

3. Експорт молочних продуктів сповільнився. URL: <https://avm-ua.org/uk/post/eksport-molocnih-produktiv-spovilnivsa> (дата звернення: 28.10.2024).

4. Молоко та молочні продукти: географія продажів, імпортери, обсяг експорту і виробництва. URL: <https://kurkul.com/spetsproekty/1179-moloko-ta-molochni-produkti-geografiya-prodajiv-importeri-obsyag-eksportu-i-virobnitstva> (дата звернення: 28.10.2024).